

Özet: Piyasa Gücü

- Rekabetçi Denge
- Kar Maksimizasyonu
- Tekel
  - Çıktı ve Fiyat Analitiđi
- Çok Tesislerin/Fabrikaların Kordinasyonu
- Öğrenme Etkileri ve Şebeke Dışsallıklarıyla Fiyatlandırma

Rekabetçi Denge

- Rekabetçi Dengenin Mekanizması

- Talep Büyümesi

- Daha yüksek fiyatlar daha mevcut firmalardan fazla arzı teşvik eder.
- Karların aciliyeti kapasite girişine/genişlemesine sebep olur.
-

- Talep Eksikliği/Kıtlığı

- Daha az fiyatlar mevcut firmaların arzında kesintilere sebep olur.
- Zararlar (negative karlar) kapasitenin çıkışına/azalmasına sebep olur.

- Süreçler profitlet sınıra dönene kadar devam eder.

Piyasa Gücü

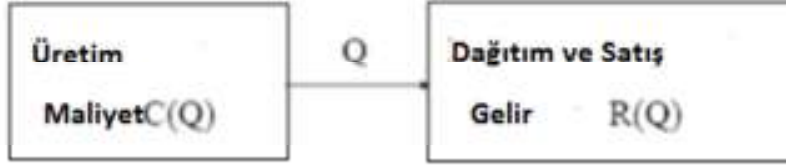
- Fiyatı maliyetlerin üzerinde yükseltme ve karları sürdürülebilir yapma kabiliyeti

– İktisadi maliyetler ve iktisadi karlar

- Rekabet mekanizmasının çalışmamasını gerektirir

- Piyasaya giriş bariyerleri
- Yeterli ürün farklılaştırması (kopyalanamayan)
- Gizli teknoloji – karlılık üzerine hiçbir bilgi olmaması
- Verimli üretim ölçeğine göre küçük piyasa

Kar Maksimizasyonu

Karı nasıl maksimize edersin, $\Pi = R - C$?

Çıktı miktarını (Q) $MR = MC$ halindeyken seçin

Tekel: Fiyat ve Çıktı Analitiđi

- Tekele, piyasa gücünün en basit vak'asına odaklan
- Farz et ki

Talep: $Q = 100 - P$

Maliyetler: $MC = AC = 10$

Doğrudan Tekel Çözümü

Talep: $Q = 100 - P$ belirtir ki Gelir: $R = PQ = (100 - Q) Q$

$MC = AC = 10$ belirtir ki Maliyetler: $C = 10 Q$

Kar: $\Pi = R - C = (100 - Q) Q - 10 Q = (100Q - Q^2) - 10Q$

Π maksimize eden Q (veya P) bulmak istiyoruz..

Doğrudan Tekel Çözümü

$$\text{Kar: } \Pi = (100Q - Q^2) - 10Q$$

$$\text{Türevini alın: } d\Pi/dQ = (100 - 2Q) - 10 (= MR - MC)$$

$$\text{Karlar masimize olur : } d\Pi/dQ = 0$$

$$0 = (100 - 2Q) - 10 (= MR - MC)$$

$$Q = 45$$

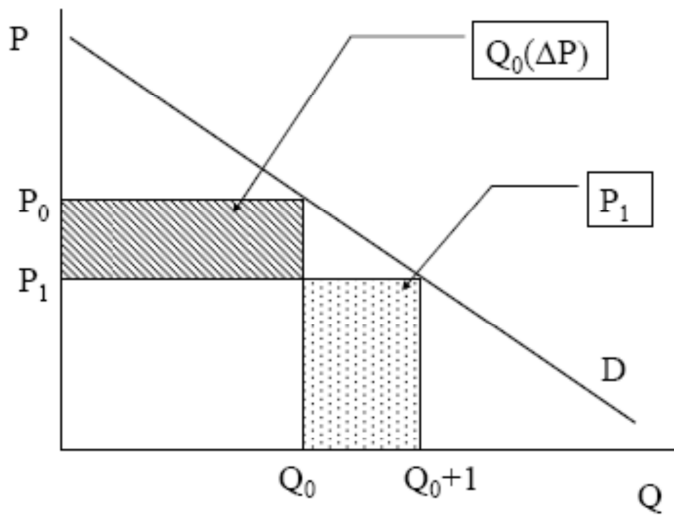
$$P = 100 - Q = 55$$

Detayıyla Marjinal Gelir MR

Yaklaşık MR = her bir fazla birimin satışından oluşan gelirdeki değişim, ΔR
Yani, Q_0 çıktı miktarının fiyat P_0 iken satışıyla $Q_1 = (Q_0+1)$ çıktı miktarının fiyat P_1 [$P_1 \leq P_0$] satışını karşılaştırma

$$MR = R_1 - R_0 = P_1 Q_1 - P_0 Q_0 = P_1(Q_1 - Q_0) + Q_0(P_1 - P_0) = P_1 + Q_0 \Delta P$$

Resimlerle MR

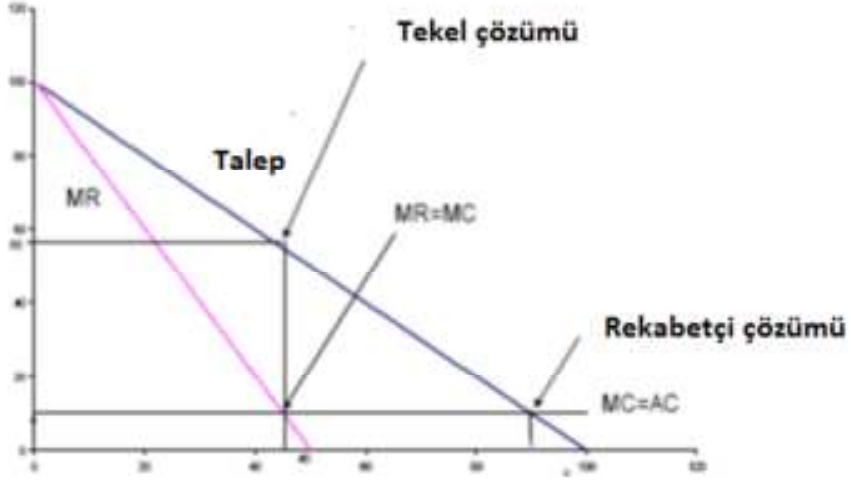
MR, Kalkülüs Versiyonu

$$R = P(Q)Q$$

$$MR = \frac{dR}{dQ} = P + Q \frac{dP}{dQ}$$

Karşılaştırmalı Olarak $MR = P_1 + Q_0 \Delta P$

Tekel Resmi

Fiyat Arttırma (Mark-Up) Fomülü

$$MR = P + Q \frac{dP}{dQ} = P \left(1 + \frac{Q}{P} \frac{dP}{dQ} \right) = P \left(1 + \frac{1}{\varepsilon} \right)$$

Maksimum karda $MR = MC$

$$MC = P \left(1 + \frac{1}{\varepsilon} \right)$$

$$\frac{P - MC}{P} = -\frac{1}{\varepsilon}$$

talebin fiyat esnekliği

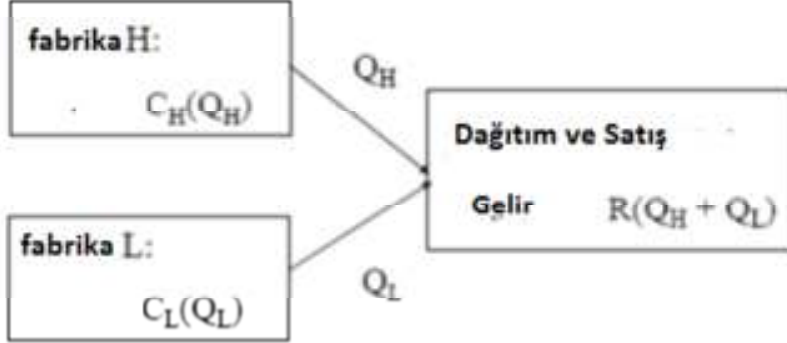
Örnek: Supermarketler ve Bakkallar

- Supermarketler: $\varepsilon \approx -10$ $(P-MC)/P = .1$, %10 fiyat arttırımı (markup)
- Küçük bakkallar: $\varepsilon \approx -5$ $(P-MC)/P = .2$, %20 fiyat arttırımı (markup)
- Hangisinin daha fazla kar göstereceğini beklersiniz?

Örnek: İlaç Fiyatlandırması

- Esneklik tahmini birçok zaman yaklaşık -1.0
- Eğer esnekli -1.1 olsaydı, $(P - MC)/P = .9$; %90 fiyat arttırımı (markup) olurdu
- Örneğin Tagamet tekel, esnekliği -1.7 $(P-MC)/P = .58$; %58 fiyat arttırımı (markup)

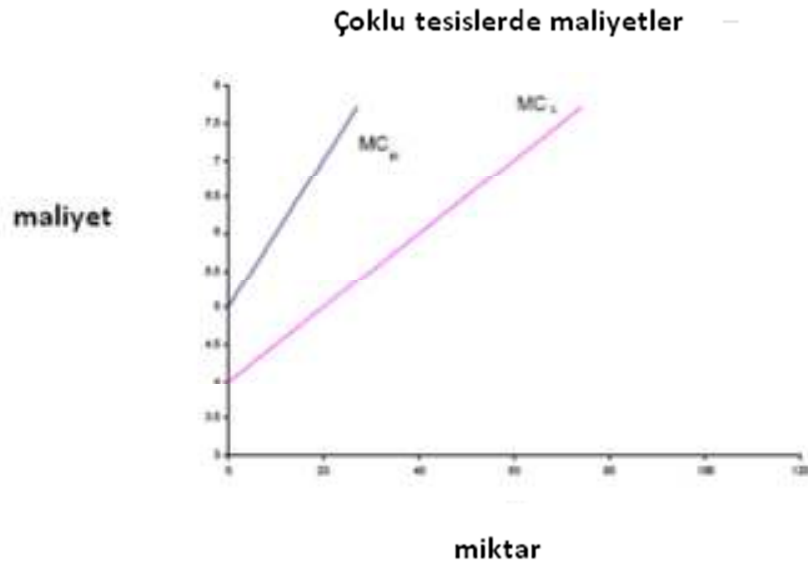
Çok Tesisli (Fabrikalı) Firmalar

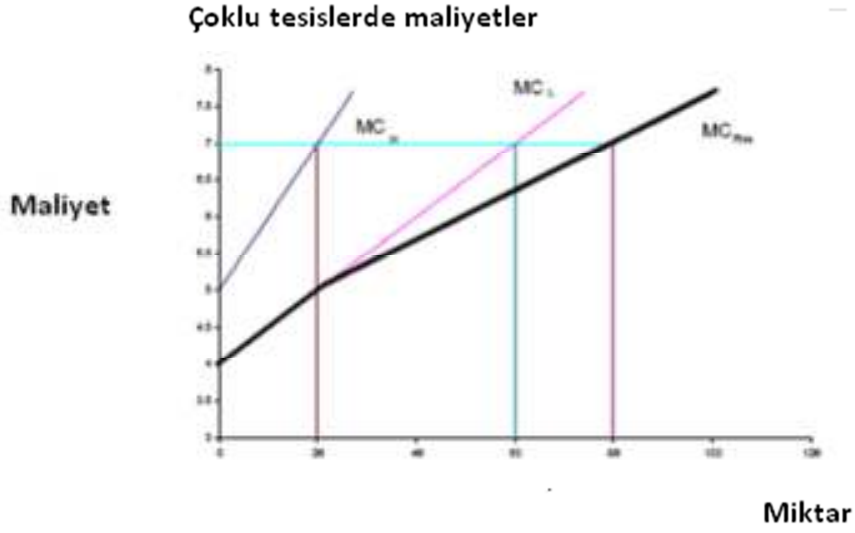
$$\text{Max KAR } \Pi = R(Q_H + Q_L) - C_H(Q_H) - C_L(Q_L),$$

$$MC_H(Q_H) = MC_L(Q_L) = MR(Q_H + Q_L)$$

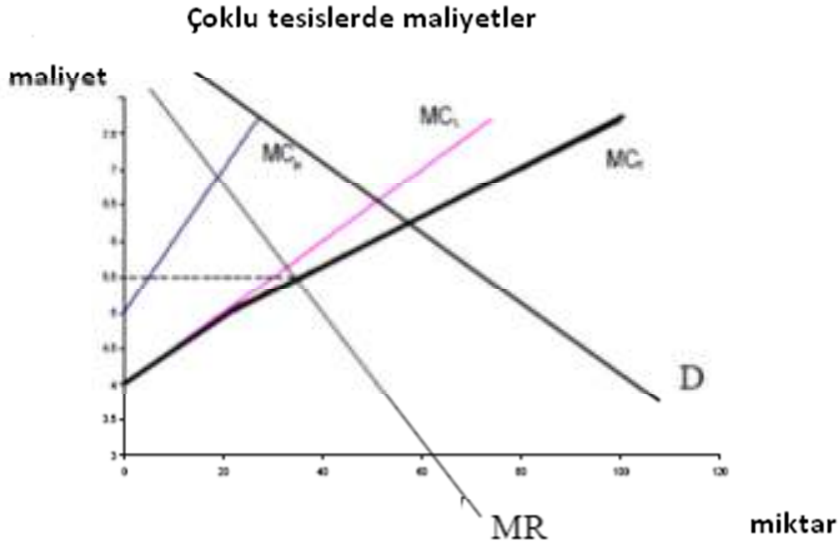
Çok Tesisli (Fabrikalı) Firma:Grafikli Düzenek

Toplam MC (marjinal maliyet) Eğrisi Her Bir Tesisin MC Eğrilerinin Yatay Toplamıdır

Çok Tesisli Firmada Fiyatlandırma ve Üretim Dağılımı

MC (Marjinal Maliyet) Eğrisini İnşa Etmek için Cebir

Tesis "H": $MC_H = 5 + Q/10$ Tesis "L": $MC_L = 4 + Q/20$

- Q=20 e kadar, tüm üretim "L" de ve maliyet eğrisi tek tesisin arz eğrisine eşit (çünkü $MC_L(20) = MC_H(0) = 5$)
- Q=20 üstünde, "H" de bazı üretim görünür.

Bütün MC (Marjinal Maliyetin) Cebiri

- Yatay olarak toplamak için, Q için çözülmeli $Q_H = -50 + 10 MC$ $Q_L = -80 + 20 MC$
- So for $Q_T < 20$ $Q_T = Q_L = -80 + 20 MC$ or $MC = 4 + Q_T/20$
- And for $Q_T > 20$, $Q_T = Q_L + Q_H$ $Q_T = -130 + 30 MC$ or $MC = 13/3 + Q_T/30$

Bugünkü MR (Marjinal Gelire) ve MC (Marjinal Maliyete) Ayarlamalar

- Bugünkü üretimin geleceğe etkisi olduğunda bütün karı maksimize eden çıktı tipik olarak (bugünkü periyod) $MC_0 = MR_0$ olarak verilmez
- Öğrenme: Ek üretim Q_0 ek marjinal gelir MR_0 *artı daha düşük gelecek maliyetler* C_1 verir.
- Şebeke Dışsallıkları: Ek üretim Q_0 ek marjinal gelir MR_0 *artı daha fazla gelecek gelir* R_1 verir.
- Daha fazla üret ve fiyatı düşür. Ne kadarı öğrenmenin/ şebeke etkisinin büyüklüğüne bağlı?

Faydalı Noktalar

- Hemen hemen bütün firmalar bir derece piyasa gücüne sahiptir.
- $MR = MC$; $MR = MC$; $MR = MC$ (100 kere diyin)
- $MR = MC$ birçok sayıda uygulamalara sahiptir.
  - Fiyat yükseltme (mark-up) formula optimal fiyatlandırmayı özetler.
  - Çok tesisli/fabrikalı firmalarla, $MR = MC_H = MC_L$